

עפ"ג 18232/03/17 - איוון סטרוב נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 18232-03-17 סטרוב נ' מדינת ישראל

לפני: כבוד הנשיא אברהם טל - אב"ד

כבוד השופט ד"ר שמואל בורנשטיין

כבוד השופטת נאוה בכור

המערער איוון סטרוב

נגד

המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בראשון לציון בת"פ 10342-07-13 מיום 13.2.2017 שניתן לאחר שהמערער הורשע, בהתאם להודאתו, במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים שאינו מתייחס לעונש, בכתב אישום מתוקן, בתקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 380 ו-382(א) לחוק העונשין, ובאיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

המערער נידון ל-28 חודשי מאסר בפועל המורכבים ממאסר לתקופה של 8 חודשים בגין העבירות נושא הרשעתו והפעלת מאסר על תנאי בן 24 חודשים שהוטל ב-ת"פ 8135/08 של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 29.3.09 כאשר 4 חודשים מתוך המאסר בפועל שהושת על המערער ירצו במצטבר למאסר על תנאי שהופעל ו-4 חודשים מתוך המאסר בפועל ירצו בחופף.

כמו כן נידון המערער למאסר על תנאי למשך 6 חודשים, והמערער לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר כל עבירת אלימות נגד הגוף, לרבות איומים, ולתשלום פיצוי למתלונן בסך 2,500 ₪.

העובדות נושא הרשעת המערער

לפי החלק הכללי לכתב האישום המתוקן, למערער יש כלב בוגר מגזע פיטבול מעורב, אשר הוכרז ככלב מסוכן.

בחצות יום 21.6.2013, או בסמוך לכך, אדיר דהרי (המתלונן) ואחיו שחר, הלכו ברחוב והבחינו במערער, שהחזיק את הפיטבול ללא זמם על פיו, הולך יחד עם אחרים שזהותם אינה ידועה.

המערער פנה למתלונן ואמר לו "מה אתה מסתכל?", המתלונן השיב לו כי אינו מסתכל והמערער אמר לו "אם תסתכל עוד פעם אחת לא יהיה לך טוב".

מיד ובסמוך, התנפל הפיטבול על המתלונן, שנטל כיסא והשליכו על הרצפה על מנת להרחיק את הפיטבול ממנו וכתוצאה מכך, נפל המתלונן ארצה והפיטבול נשך אותו ברגלו. המערער, שהיה שיכור, ואחר מקבוצת הצעירים שהלכו איתו השליכו בקבוקי בירה לעברו של המתלונן, שפגעו בו, ונסו מהמקום.

כתוצאה מכך נגרמו למתלונן חבלות, שפשופים בבטנו ובפניו ונפילויות בפניו.

תסקירי שרות המבחן

1. בתסקיר מיום 25.2.2016 נכתב שהמערער בן 28, יליד רוסיה, הוריו התגרשו, הוא עלה עם אמו ארצה בהיותו בן 14, הוא מתגורר בגפו בראשון לציון ועובד כמנופאי.

המערער סיים 11 שנות לימוד, היה חסר יציבות מבחינת מסגרות החינוך ושהה גם במסגרת חוץ ביתית. הוא סבל מקשיי הסתגלות ובעיות התנהגות והתרועע עם חברה שולית ועבריינית. לדבריו נקלע למצב כלכלי קשה ורובצים לחובתו חובות משמעותיים ועיקולים מטעם הוצאה לפועל, חלקם הצטברו בגין סירובו להעביר תשלומי פיצויים למתלונן באחד התיקים בהם נדון בעבר.

2. אשר לעבירות, המערער מסר שהמתלונן, שאינו מוכר לו, התנהג כלפיו באופן פרובוקטיבי, מאיים ותוקפני. לדבריו, הוא נאלץ להתגונן ולא תקף אותו. בשונה מעובדות כתב האישום המתוקן הוא טען שהפיטבול היה עם מחסום על פיו.

3. קצין המבחן התרשם שבתיאוריו של המערער בלטו היעדר לקיחת אחריות, חוסר אמפטיה והבנה כלפי הפגיעה והנזקים שנגרמו למתלונן. הוא מחזיק בעמדות ותפיסות תוקפניות וקורבניות ושלל את הצורך בקבלת סיוע.

למרות שהעבירות בוצעו על ידי המערער כשהיה שיכור, הוא טען שהיה בשליטה מלאה ומודעת על מעשיו, שלל שימוש בחומרים פסיכואקטיביים, הגיב בתוקפנות לבקשת שירות המבחן שיבצע בדיקת שתן ולא ביצע אותה.

4. שירות המבחן התרשם כי המערער אימפולסיבי, בעל סף תסכול נמוך ואלים ובשקלול מכלול הגורמים, העריך כי הסיכון להישנות העבירות גבוה, והנזק אותו הוא עלול לגרום צפוי להיות גבוה. מאחר שלא נוצר פתח להתערבות טיפולית, שירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית והעריך כי בשל מצבו נדרשת ענישה שיש בה להציב גבול ברור להתנהגותו ולסמן בפניו את הפסול במעשיו.

5. בתסקיר משלים מיום 19.6.2016 נכתב שהמערער הציג תלושי שכר עדכניים לפיהם הוא החל לעבוד לפני 3 חודשים בתחום השיפוצים, מסר מכתב המלצה ממעסיקו ובדיקת שתן נקייה משרידי סמים. כמו כן, שלל התנהלות אלימה או צורך בסיוע וטיפול בתחום האלימות.

שירות המבחן חזר על הערכתו, לפיה הסיכון להישנות המעשים על ידי המערער גבוה, הוא אינו בעל מוטיבציה כלשהי בבדיקת קשייו ובשינוי עצמי, לא מצא גם בעיתוי זה פתח לסייע למערער, וחזר ונמנע מהמלצה טיפולית. כמו כן, לא הומלץ להאריך את המאסר על תנאי התלוי ועומד נגדו, אך שירות המבחן ביקש כי בית המשפט יתחשב במחויבותו של המערער לעבודתו, חלוף הזמן והיעדר הסתבכויות נוספות.

גזר הדין של בימ"ש קמא

1. מדובר בשתי עבירות, שנעברו בסמיכות זמנים ובמסגרת אירוע אחד, ועל כן יש לקבוע מתחם עונש הולם לאירוע כולו ולגזור עונש אחד לכלל העבירות.

2. בקביעת מתחם העונש ההולם את העבירות בהתאם לעקרון ההלימה, יש לשקול את הערכים החברתיים שנפגע כתוצאה מעבירת האיומים, שהם שמירה על שלווה נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט ואת הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מעבירת תקיפה בנסיבות מחמירות, שהם שמירה על ביטחונו ושלמות גופו של האדם.

מדובר בפגיעה משמעותית ומוחשית.

3. בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ציין בית משפט קמא היעדר סכסוך קודם בין הצדדים, כאשר כל "חטאו" של המתלונן היה בכך שעבר סמוך למערער, שסבר שהוא הסתכל לעברו. המערער איים על המתלונן, ומיד לאחר מכן מימש את איומו. המערער, שהיה שיכור, תקף את המתלונן יחד עם אחר, והשליך עליו בקבוקי בירה שפגעו בו.

4. יכולתו של המערער להבין את אשר הוא עושה או את הפסול במעשיו לא נפגעה בגלל האלכוהול, וכן לא נפגמה יכולתו להימנע מביצוע העבירות.

5. לאור מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של איומים ותקיפה בנסיבות מחמירות ונסיבות המקרה, מתחם העונש ההולם בעבירות נשוא כתב האישום בנסיבותיהן הוא בין מספר חודשי מאסר, שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, לבין 15 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

אין סיבות לסטייה ממתחם הענישה לקולא מטעמי שיקום ועונשו של המערער ייקבע בתוך המתחם.

6. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, נלקחה בחשבון העובדה שכתב האישום תוקן באופן

משמעויות, המערער הודה וחסך את הצורך בשמיעת עדים. מהתסקירים עולה קושי מצד המערער בלקיחת אחריות על מעשיו. נלקחו בחשבון נסיבותיו האישיות של המערער, כמפורט בתסקירי שירות המבחן, העובדה ששהה במעצר בית תקופה ארוכה, והיותו מפרנס את אמו החולה.

7. למערער עבר פלילי בעבירות אלימות החל מהיותו נער, הוא ריצה עונשי מאסר והוטלו עליו מאסרים על תנאי.

המערער נידון בת"פ 8135/08 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע בגין תקיפה סתם, דרישת נכס באיומים בנסיבות מחמירות, תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו ואיומים. ביום 29.3.09 בית המשפט המחוזי כיבד את הסדר הטיעון בין הצדדים, הטיל על המערער מאסר בפועל למשך 24 חודשים, והפעיל את המאסר על תנאי בן 14 חודשים, חלקו בחופף וחלקו במצטבר. נקבע כי סה"כ הנאשם ירצה 26 חודשי מאסר בפועל, וכן הוטל עליו מאסר על תנאי למשך 24 חודשים שלא יעבור עבירות אלימות לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר.

המערער שוחרר ממאסרו ביום 11.7.10, העבירות נשוא התיק נעברו ביום 21.6.13, סמוך לפני תום תקופת המאסר על תנאי, כלומר, המאסר על תנאי בר הפעלה.

מצבו של המערער לא מצדיק לנקוט בחריג לשם הארכת המאסר על תנאי, לרבות בשל העובדה שלא הורתע מהתקופה בה שהה במאסר מאחורי סורג ובריח, עונש המאסר על תנאי שנגזר על המערער לא מילא את תפקידו והוא שב לסורו.

8. המערער לא השתקם ולא מתנהג באופן נורמטיבי. הוא ביצע עבירת אלימות חמורה נוספת גם לאחר האירוע נשוא התיק, שגם בה דובר בעבירת פגיעה כשהיה מלווה בכלב פיטבול, היה תחת השפעת אלכוהול ונגזר עליו מאסר בפועל לתקופה של 4 חודשים, מאסרים על תנאי, קנס ופיצוי.

9. מתסקירי שרות המבחן עולה כי למרות שהמערער עובד באופן מסודר כל השנים, הוא שב ומבצע עבירות אלימות חמורות.

מהתסקירים עולה התרשמות שלילית ובעייתית והערכה שהמערער אינו בעל מוטיבציה כלשהי לשינוי עצמי ונשקף ממנו סיכון גבוה להישנות עבירות בעתיד.

10. בהתאם להוראות החוק אין נפקא מינא אם העבירות בוצעו בתחילת תקופת התנאי או בסופה, ודי בעובדה כי בוצעו במהלך תקופת התנאי, כדי להורות על הפעלתו.

בנסיבות העניין לא יהיה בלתי צודק להפעיל את המאסר על תנאי או לחפוף את המאסר בפועל כולו לתקופת המאסר על תנאי.

11. יש להורות על פיצוי המתלונן באופן התואם את הפגיעות שחווה אך נוכח שליחת המערער למאסר לא

נימוקי הערעור

1. בנסיבות העניין, ניתן היה לקבוע רף ענישה נמוך יותר של מאסר על תנאי, מבלי להמעיט מהנזק שנגרם, לאור העובדה שהחבלה נמצאת ברף בינוני עד תחתון, מעשה זריקת הבקבוקים אינו ברף גבוה וחלקו של המערער במעשה אינו בלעדי אלא מדובר בתקיפה בצוותא ובאירוע ספונטני.

האחריות של המערער לתקיפת הכלב נמחקה מכתב האישום.

2. הפסיקה עליה הסתמך בית משפט קמא הייתה במקרים חמורים יותר ולכן נקבע רף גבוה יותר.

3. המאסר על תנאי שהופעל הוא ארוך מדי והפעלתו בגין אירוע חד פעמי ולא חמור יוצרת עונש שאינו הולם את האירוע.

חוסר המידתיות בהפעלת התנאי הארוך נלמד גם מהעובדה שהרף העליון של המתחם ההולם לאירוע נקבע על 15 חודשים, בעוד התנאי עצמו עומד על 24 חודשים.

4. בעניינו של המערער קיימים שיקולי שיקום, שכן מאז 2014 לא נפתחו נגדו תיקים דומים; הוא מתנהל באופן תקין, עובד למחייתו ומפרנס את משפחתו; העובדה כי האירוע קרה מספר ימים לפני שהתנאי הסתיים מלמדת כי חל בו שינוי והעבירה שבוצעה הייתה קלה יותר מהעבירה נשוא התנאי.

5. במהלך הדיון בפנינו טען ב"כ המערער שהכלב אמנם נשך את המתלונן אך המערער לא שיסה את הכלב במתלונן ולא הואשם בתקיפת המתלונן באמצעות הכלב. על המתלונן לא נמצאו סימני נשיכה של הכלב.

עבירת האיומים אינה ברף גבוה וגם האחרים זרקו בקבוקים על המתלונן.

המאסר על תנאי הוטל על המערער שלא בעקבות הסדר טיעון בגין עבירה שנעברה בשנת 2009 והוא עמד להסתיים 19 יום לאחר ביצוע העבירות נושא גזר הדין.

תגובת המשיבה

1. הטענות לפיהן מדובר במעידה חד פעמית של מי שסיכויי שיקומו מצדיקים סטייה מהמתחם מנותקת

מההקשר לאור עברו הפלילי של המערער ועונש המאסר על תנאי שהופעל.

2. לאחר ביצוע העבירות נושא גזר הדין ביצע המערער עבירת תקיפה כשהיה שיכור ובנוכחות כלבו, שלא נשך באותו מקרה.

3. שירות המבחן קבע שרמת מסוכנותו של המערער גבוהה ואין כל נימוק לא להפעיל את המאסר על תנאי למרות שבגלל אורכו הוא מטיל על המערער עונש כבד.

דין והכרעה

1. לאחר שעיינו בגזר דינו של בימ"ש קמא נושא הערעור, בהודעת הערעור, בפסיקה שאוזכרה בה והוצגה בפנינו ושמענו את טיעוני ב"כ הצדדים, הגענו למסקנה לפיה חרף תקופת המאסר הארוכה יחסית שעומד המערער לרצות, שרובה תוצאה של הפעלת שנתיים מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגד המשיב בזמן ביצוע העבירות נושא גזה"ד, אין מקום להתערב במשך תקופת המאסר נושא הערעור.

2. איננו מקבלים את טענת ב"כ המערער לפיה הרף התחתון של העונש שנקבע ע"י בימ"ש קמא גבוה מידי בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה שכן גם אם המערער לא הואשם בתקיפת המתלונן באמצעות כלבו המסוכן וגם אם לא נגרמו למתלונן חבלות רציניות הרי לנוכחותו של הכלב במקום הייתה תרומה לתקיפה והחבלות שנגרמו למתלונן כתוצאה מזריקת הבקבוקים שפגעו בו, כמתואר בסעיף 3 לכתב האישום המתוקן, גרמו לו להיזקק לטיפול רפואי.

3. בימ"ש קמא צדק כאשר זקף לחובת המערער את עברו הפלילי בעבירות אלימות, לרבות התיק הפלילי שבו הוטלו עליו שנתיים מאסר על תנאי בצד 26 חודשי מאסר בפועל (כולל הפעלה בחופף ובמצטבר של 14 חודשי מאסר על תנאי) וכן את התסקיר השלילי של שירות המבחן שהתרשם שנשקף ממנו סיכון גבוה לאור עמדתו התוקפנית והקורבנית והיותו נעדר מוטיבציה לשינוי עצמי.

4. אף אנו, כמו בימ"ש קמא, איננו מתעלמים ממשך תקופת המאסר על תנאי שהופעל ע"י בימ"ש קמא ומהפסיקה שהוצגה ע"י ב"כ המערער, אך אין בה כדי להצדיק את הארכתו שכן הוא הוטל בגין דרישת נכס באיומים ותקיפת שוטר, ועונש זה שהיה תלוי ועומד נגד המערער לא הרתיע אותו להמשיך להתנהג באלימות במקרה נושא גזר הדין ובמקרה נוסף שארע לאחריו ובגינו נידון ל-4 חודשי מאסר.

5. כך גם אין בעובדה שהעבירות נושא גזר הדין בוצעו זמן קצר לפני תום תקופת התנאי של שנתיים כדי להצדיק, לכשעצמה, ואף בצירוף למשך תקופת התנאי והנסיבות המקלות, את מתן הסעדים נושא הערעור שכן המערער מעל בשנית באמון שנתנו בו בתי המשפט כאשר הן במקרה נושא גזה"ד והן במקרה שבו הוטל עליו, בין השאר, המאסר על תנאי שהופעל, הוא ביצע את מעשיו האלימים כשמאסר על תנאי היה תלוי ועומד נגדו.

6. בימ"ש קמא התחשב כראוי בכל הנסיבות לקולא ולחומרה ואיזן ביניהם ולא מצאנו כל נימוק לחרוג מהכלל לפיו ערכאת ערעור לא מתערבת בענישה ראויה שהוטלה ע"י הערכאה הדיונית, כמו במקרה שבפנינו.

7. אנו דוחים את הערעור.

ניתן היום, יח' אב תשע"ז (10 אוגוסט 2017) במעמד ב"כ הצדדים והמערער.

נאוה בכור, שופטת

**שמואל בורנשטיין,
שופט**

**אברהם טל, נשיא
אב"ד**